

Voia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:

Particulari . . . . . 15.000 Lei
 Instituții . . . . . 28.000 Lei
 Abonamente de speșin . . . . . 40.000 Lei

APARE DUMINECA

MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI
 EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.

Insertiuni:

Pentru fiecare centimetru patrat
 câte 100 Lei

Episcopia ort. rom. Caransebeș
 cont. C. E. C. Nr. 89.678.

PILDA VIETII NOASTRE

Suntem în timpuri când nu știm cum să ne facem tuturor toate, nu ca pe toți să-i câștigăm nemuririi și mântuirii, ci ca măcar să-i păstrăm. Căci diavolul furios a declarat aprig război lui Hristos.

Și grija preoțimei a început să se mărească la privarea luptei — deși știe că nici porțile iadului nu vor sfărâma Biserica, — dar pentru datoria de apărare a celor ce se vor angaja alături de războiul necredinței și al crezilor și astfel vor pieri în tabăra păcatului.

De aceea au început să se înmulțească sfaturile și căutarea leacurilor.

Dar, să nu rătăcim în vorbe seci și speculațiuni mintale, amestecând astfel credința creștină cu orice curent filosofic întortochiat și bazat numai pe speculațiuni seci.

Credința noastră este a trăirii, a pildei prin fapte și simplă la înțeles, ca orice lucru superior.

Intemeietorul ei, Domnul nostru Iisus Hristos, a început întâi a face și apoi a învăța. (Fapte, I. 1).

Iar învățătura Sa este scurtă și pe înțeles: Să crezi în Dumnezeu, care există; să iubești pe ceilalți oameni din jurul tău. Iubire care constă în viețuirea pașnică, sinceră, curată și ajutătoare în nevoi cu sfatul drept și cu fapta; și să te ferești de faptele rele, care pot să-țiucidă sufletul, sau trupul tău și al vecinului tău.

Leacul vremurilor de astăzi, în războiul început, este în mâna noastră și el e format din pilda vieții noastre: Așa să lumineze purtarea și viața noastră în fața oamenilor, ca văzând ei faptele noastre cele bune, să preamărească pe Tatăl, care ne-a făcut și

ne poartă de grijă.

Căci de cele mai multe ori, și cel mai mare număr al credincioșilor noștri confundă învățătura și Biserica cu slujitorul ei, preotul.

Dacă acesta este demn, recunoaște necesitatea Bisericii, dacă nu, o discută prin aluzie la pilda vieții noastre.

Dar, cum servim pilda vieții noastre, dacă suntem nepăsători față de harul ce este întru noi, și față de răspunderea nemăsurată ce o avem în fața lui Dumnezeu și a oamenilor?

Toți ne-am abătut și împreună netrebnici și prea lumeni ne-am făcut.

Și eu, care sunt îndoielnic, ori nepăsător față de jugul ce mi-l-am luat și față de mântuirea celui ce mi-s'a încredințat. Și tu, care te-ai materializat, deși predici spiritului. Și el, care a devenit imoral, deși servește moralei. Și ei, cari predică apă și beau vin. Dau sfaturi și nu le acoperă cu fapte. Incep întâi a învăța și fără a face.

Astfel, și pe mine, și pe tine, și pe ei, și pe ei ne au tabăra dușmană a lui Hristos: indirect instrumente folositoare, atrăgătoare și hotărît biruitoare în lupta lor, contra noastră.

Și așa pieirea ta prin tine om ales mântuirii.

În rezumat, nu ca sfat, ci ca spovedire a celor de până aici, judecând că nu-i prea târziu pentru cei dintre noi cari cădem în înșirările de mai sus să ieșim din cuprinsul lor, ar fi timpul să plângem cu lacrimi de îndreptare pilda vieții noastre: mă tem de păcatele mele și de cele ale vecinului, făcute prin scandela vieții mele, Doamne!

Pr. Ilie Câmpian
 revizor-eparhial

Meditație pentru vremurile actuale

Voi toți, cari aprindeți focul și Vă învăluși cu flăcări, veți cădea în văpaia focului vostru, în flăcările pe care înși-vă le-ați aprins. (Isaia 50, 11).

Intr'una din Duminicile trecute, Sf. Evanghelie n-ea pus în față icoana unei mulțimi de câțeva mii de oameni, ce alergau prin pustie pentru a-l găsi pe Iisus. Convoiul se scurgea cu greu, prin înferbântata pustie, deoarece nu toți cei care-l compuneau erau valizi. Printre ei erau mulți neputincioși cărora boala și suferințele fizice le istovise puterile. Erau printre ei părinți care-și duceau pe brațe copilașul lipsit de vedere, sau răs de o boală care nu cruță, pentru care povara acestor trupuri era prea neînsemnată, față de durerea ce o purtau în suflete la vederea copilașului suferind. Erau și copii care-și duceau cu greu părinții chinuți de boală și suferință. Cei mai mulți în sdrențe, slăbiți de lipsuri dar în ochii cărora ardeau vâpăi de nădejde. Cât erau de slabi și istoviți de sfâșierile morale, totuși niciunul nu cădea în cale, toți ajung la ținta ce o au în față, toți ajung la Iisus, unde fiecare își găsea mângăierea.

Reflectând asupra acestui spectacol, ce mi se desfășura înaintea ochilor minții mele, m'am trezit deodată făcând o paralelă între mulțimea aceea ce alerga în pustiu pe urmele Domnului, și noi cei de azi, care alergăm sfârtecându-ne furioși, în pustulul acestei lumi, nu după Iisus cel pe care l'am înlăturat din mijlocul nostru, ci atrași cu o putere căreia nu-i mai putem rezista, de închipuirile minții noastre, slugă credincioasă a celor mai elcotoitoare patimi ce au răscolit vreodată natura omenească. Și în iureșul acesta o parte dintre noi se sbuciumă, istovindu-si puterile, pentru a întrona în locul lui Iisus, cel pe care l'am isgonit dintre noi, o seamă de idoli a căror înfățișare pare să fie nouă, dar care s'au mai vânturat în fața ochilor sârmanului popor, dorit de ajutor și hrană sufletească, care umblă ore întregi pe drumuri îndepărtate și prin locuri pustii nemâncat și ostentiv ca o turmă fără păstor. Alții însă, ne ostentim cu ascuțitul unor arme de mult învechite, pentru a ne face apărătorii altor idoli care de mult și-au pierdut popularitatea, ba mai mult și-au pierdut orice credit. Și așa, lovindu-ne unii pe alții, sfâșiindu-ne unii pe alții, alergăm nebunește spre prăpastie, după ce am pus ceva înaintea noastră care să ne împiedice a o vedea.

Niciodată de când se pomenește omul, păcătoșenia n'a fost mai păcătoasă și arsura mai arzătoare. Patimile mocnesc cufundate în firea omului ca într'o căldare pusă sub presiune. Din timp în timp supapa de siguranță e-te aruncată la o parte. Atunci ne aruncăm înnebuniți unii asupra altora purtându-ne cu gândul că în ciocotul roșu de sânge ne vom spăla de patimi.

Sbuciumul acesta și svârcolirea în care se sbate omenirea întregului glob nu putea să treacă pe lângă noi fără să ne atingă. Atunci când vremurile s'au revărsat peste mal, ne-au găsit tot aici în calea tuturor răutăților și ne-au isbit fără milă când de un mal când de celălalt. Odată cu încetarea viforniței credeam că și peste meleagurile noastre se va așeza liniștea la care eram îndreptățiți, socotind că tot ce fusese semet și se urcase pe culmi, cuprins de deșarta ambiție, de a dirigu vifornița a fost măturat la pământ. Așteptarea azi ne-o vedem înșelată. Dacă privim în juru-ne vedem că dragostea de sine a iscusit ura care este motorul întregului vâlmășag: ura celor mici împotriva celor mari, ura celor nemulțumiți împotriva celor neliniștiți. Lăcomia de prea mult a adus lipsa celor trebuitoare. Cel ce are puțin vrea mai mult, cel ce are mult vrea mai mult, cel ce a ajuns să capete mult vrea tot. Vițelul de aur stă sus în mijlocul nostru, iar noi în juru-i ne svârcolim cuprinși de aiureală, eșindu-ne din fire, din firea noastră liniștită și blajină. Par'că diavolul, gelos de cuminența noastră, a născocit o otravă, o băutură vrăjită care ne-a paralizat simțul cuminenței și al bunului simț.

Cu fiecare an, cu fiecare lună, ba mai mult cu fiecare zi sau ceas așteptăm să vină o schimbare în mai bine, a stărilor nenorocite în care ne svârcolim. Schimbarea continuă să întârzie, și atunci în culmea disperării ne ridicăm privirile spre cer strigând: Doamne! până când vei continua să ne pedepsești, nu Ți-e milă de chinurile noastre! nu vezi oare că; „suntem la strâmtoare, că s'au vestejit de jale ochii noștri, sufletele și trupurile noastre și că viața noastră se irosește în durere și anii noștri în suspin, că din pricina ticăloșiilor noastre puterea noastră se dărapănă, și oasele noastre se macină“. Vedeți, așa suntem noi obișnuiți, ea atunci când ne găsim în primejdie să socotim că Dumnezeu ne-a aruncat acolo spre a ne pedepsi, și iarăși când binele și belșugul ne înconjoară nici să nu ne amintim de Părintele ceresc ci să socotim că am ajuns la ele mulțumită eforturilor noastre. Nu vi s'a întâmplat adeseori să auziți pe unul sau pe altul zicând, la o vârstă când nu mai poți schimba

drumul pe care ai apucat: „dacă mama sau tata erau cu mai multă grijă față de mine apoi ajungeam și eu ceva, dar am fost lasat de capul meu și nu s'a ales nimic da mine. Intocmai așa judecăm și noi. Uitam că toate suferințele și tot sbuciumul în care ne svârcolim, noi înșine l'am produs: „Voi toți care aprindeți focul și vă învâluți cu flacări, veți cădea în văpaia focului vostru, în flacările pe care înși-vă le-ați aprins, zice Isaia. Că suntem călăii noștri înșine, ușor se poate vedea.

Fiecărui element al firii, odată cu crearea lui Părintele ceresc a sădit în ființa lui și legea după care să-și ducă viața. Soarele pe cer, aerul pe care îl respirăm, pământul pe care călcăm, firul de iarbă plâpând și vesel, stejarul falnic și îngândurat, apa și focul, viermele și gazela sprintenă ca vântul toate își au legea vieții lor de la care dacă încearcă să se abată se vestejesc și pier. Nimic nu poate trăi în altă stare decât în cea în care Dumnezeu l'a rânduit să trăiască. Inchipuți-vă că pământul ar încerca să se apropie sau să se depărteze mai mult sau mai puțin de soare, ce l'ar aștepta! Ori s'ar topi de prea mare căldură, ori lipsa căldurii l'ar face să devină sloi de gheață. Mai în hipuți-vă apoi că un copac ar putea să se miște ca o vietate și s'ar apuca să facă așa. Ce ar urma? S'ar vesteji și ar peri.

Aceasta ar fi însemnat să trăiască potrivit legii pe care Dumnezeu i-a dat-o. Inchipuți-vă iarăși că un bou ar voi să mânânce carne ca leul. Se înțelege, s'ar îmbolnăvi și ar muri pentru că a voit să trăiască potrivit legii pe care Dumnezeu a pus-o pentru el, adică aceea de a mânca iarbă și nu carne și a-și ține viața prin aceasta.

- Dacă noi ne-am împlini viața noastră și datoria noastră tot așa de bine ca și pământul pe care-l călcăm! Dacă noi am asculta de Dumnezeu tot așa de neclintit cum ascultă creștinii. De câte dureri și amaruri ale inimii și de câte svârcoliri și sfâșieri morale am fi scutiți când am face așa!

E drept că legea mineralului atât întru cât suntem mineral și oricărei materii organice atât cât suntem animale o îndeplinim într-o măsură oarecare. Leși și aici abuzurile și abaterile nu sunt prea mici. Dar întru cât acestea nu intră ca parte integrantă a liniei pe care ne-am propus să o urmăm, în încercarea noastră le lăsăm la o parte pentru altă dată. Las deoparte faptul, că avem de urmat, în drumul vieții noastre, și o lege comună cu a pietrei sau a firului de iarbă cu a vermelui sau a vulturului și trec la acea lege pe care Dumnezeu ne-a dat să o

urmăm în mod special ca oameni, ca principii ai tuturor creaturilor, ca ființe cu puțin mai mici decât îngerii. Aceasta este legea dragostei. Legea dragostei țintește să reguleze raporturile noastre pe deoparte cu Părintele ceresc iar pe de alta cu semenii noștri. Să privim întâi fiecare din noi în sufletul nostru, în inima noastră, în conștiința noastră și să vedem acolo, oare în toate acțiunile noastre față de semenii noștri am urmat această lege a dragostei! Eu cred că nici pe departe.

Cercul acestei legi l-am tot îngustat până când în unele cazuri deabea cuprinde pe cei cari ne-au dat viața și pe cei cărora noi le-am dat-o. Sunt și cazuri când acest cerc nu-i include nici pe aceștia ci se strânge doar în jurul unui singur individ. În felul acesta dragostea, acest simțământ care în mod natural trebuie să se reverse în afară asupra celor din jurul nostru se cuibărește în nămolul propriu al fiecărui individ și dacă trece ceva mai departe se mărginește la cercul unei familii, sau a unei caste și în mod ideal a unui singur popor.

În locul dragostei am pus între noi un soi de linie convențională care să împiedice ca egoismul învins să se ciocnească cu a celuilalt, sau și mai mult egoismele se pot ciocni, convenția împiedică izbucnirea conflictelor prea grave. Oricât de perfecte ar fi: legea chirilor, legea contractului colectiv, legea speculei, codul civil sau cel penal, sau alte sute de legi și coduri niciodată nu vor putea înlocui legea dragostei, nu vor aduce pace și bunăvoință între noi oamenii. Dacă toate legile de tot felul acestora începând cu cele ale îndepărtatului Hamurabi și până la cea mai nouă lege din zilele noastre le-am pune în cumpăna unei balanșe și legea dragostei în alta, balansa tot nemșcată ar rămâne. Paianjenișul legilor ce regulează raporturile dintre oameni sunt elaborări ale minții omenești, pe când laboratorul unde se făurește legea dragostei este inima omului. Ne-am deprins prea mult cu felul de funcționare al mașinilor pe care le-a inventat mintea omenească și am socotit că putem privi și pe om ca pe o mașină și să-i prindem legile de funcționare în același mod. Dar omul nu este o mașină construită într-o uzină oarecare, ci omul este o ființă vie creată de Dumnezeu și legea vieții lui numai în Dumnezeu o putem afla. Dar pe Dumnezeu și pe cel ce L'a trimis să învețe legea dragostei, legea firii noastre, pe Iisus Hristos, L'am îndepărtat dintre noi, socotindu-l de prisos. Pentru mintea omului, atunci când o ia razna pot să pară de prisos, pentru inima omului sunt de neînlocuit. De aceea și

Iisus sădește învățătura sa în inimile oamenilor nu în mintea lor. Se adresează inimilor, nu minții. (deaceea probabil mulți mintoși se ridică împotriva-I, de ciudă că lor nu le spune nici un cuvânt). Inima își are drumurile ei și mintea drumul ei. Când mintea se abate dela drumul ei, toți te cunosc, ești nebun. Nu e tot așa cu inima. Mintea la criminal și hoț e sănătoasă, funcționează normal ca și la cel onest.

Aici stă răul, isvorul tuturor relelor și pentru a-l îndepărta nu este decât o singură cale: „să aruncăm la cârțițe și la lilieci idoli de argint și toți idoli de aur pe care i-am făcut ca să ne închinăm lor“ și să ne întoarcem la Iisus care ne așteaptă care este clipă de clipă între noi, alături de noi, pe pământul acesta care este al Lui și al nostru, pe acest pământ ce l-a îmbrățișat copil printre copiii Galileii și osândit printre tâlhari. Să ne apropiem cu încredere de el, să-l punem la picioare povara tuturor lipsurilor și durerilor fizice și a stâșierilor morale, să-l lăsăm să coboare în inimile noastre ca să ne învețe legea vieții noastre, legea dragostei.

Preot Alex. Ursachi

Palia Orăștiei 1582

ca geneză a limbii literare, în Biblia din 1688 a lui Șerban Cantacuzen

I. Preambulu. Primele cuvinte daco-române.

Ca complectare și respectiv finalizare, la cele aliniate în comunicatele din anul 1945, nr. 42—47, a „Foi Diecezane“, Caransebeș, despre primul debut literar bisericesc bănățean și deodată prima adoperare la neamul nostru, de o asociație de cărturari, spre a lucra în împreunare, la una și aceeași operă literară.

Ei înșiși spun, cu multă mândrie și demnitate personală și regională bănățeană: „...*finum* (ținurăm) *intruna pentru jelanie scripturei* sfinte, că văzumu cum toate limbele au și înflurescu întru cuvântele slăvite a lu Domnezeu, numai noi românii pre limbă nu avem, pentru acea cu mare muncă scoasem den limbă... și le dăruim voo fraților români“.

Faptul de mare importanță, că, Palia a contribuit excepțional de efectiv, la crearea și unificarea limbajului literar unitar național român, ca pe vremi Biblia eresiarhă a lui Luther — pe bună dreptate și echitate s'ar conveni, că acestei cărți să i se adopereze o bibliologie,

dacă chiar nu, o bibliognozie, după tot tipicul formal.

Limbisticii noștri mai vechi, țineau cu dârzenie, că vestigiile graiului daco-român, s'ar putea năzări chiar în strigătul de spaimă al pionului din campania codrilor, din Balcani, a împăratului roman Maurițiu dată cu caganii Avarilor, veșnicit acest eveniment de Teofan Bizantinul († 571) în cuvintele: „Torna, torna frate“.

Altcum fraza ni e transmisă și de egipteanul Teofilact Simocata, († 579) în Hronograful său, II, 15; dar cu nițică variație de lexică. Dânsul redă textul: „Retorna, retorna frater“. Apoi occure și în Cazania lui Coresi, din 1580, din Brașov: „Eară mă voiu turna la tine“.

Deoarece în Palia noastră, se întrebuițează verbul „Torna“ în trei locuri, ca predicat, (Geneza II și XVIII) „...la tine mă voiu turna... ..vâți înturnatu, la sluga voastră... te vei turna cară n pământu“, e concludentă conjuctura, că graiul bănățan și cu aloțelul său balcanic, (Daco-slavo, greco-roman) din veacurile VI-VIII, au o cocă și dospeală comună, ce va se zică, sunt „eiusdem farinae“ și aluatul s'a menținut și s'a învârtoșat zece veacuri și mai bine, până în deceniile când apar primele tipărituri ale limbii, în a II-a jumătate a secolului XVI-lea. De vreme ce repetat am produs probe plauzibile, despre acest adevăr, (Foaia Diec. 1945 nr. 42-43 pg. 4) rememorez de data această numai în trecere, unele singularități, că adecă: limbajul Paliei e mai arhaic, ca toate variațiile graiului și scrisului de până aici și de până azi.

Ba e chiar binișor mai apropiat de materia comună latină și de surorile ei neo-romanice mai ales de subdialectul Siciliei. Spun unii, că și de a Venetiei.

În fonetică care e dealtmîntrelea matrică unei limbi, avem în aritul nostru pe **i** curat. Nu-l îngihițim pe gușatul de **â** afon!

Vindem **griu**, **briu**, **urit**, **rid** ei! Mușică cu gura, **gânscă** (**gâscă**). A menținut intact pe **v** și **u** în multe vorbe: **luvat** (luat) **steua**, **nueuă**, **vergeuă**, **mărgeuă**. La multe localități toți au interesantul sufix **dia**: Apadia, Gavoșdia, Varadia, Răcășdia, Harmadia.

Lexica a menținut cu multă scumpătate cuvinte pierite din circulație în alte provincii naționale și cari se mai aud rar de tot la frații Meglenomacedonieni și Istro români: **cure** (fuge) **dărânat** nelăut; **natul**, **cuște**, **bâva**, **borâ** (vomita) **novele**, (gazeta) **păcurar**, **pârlău** (budureț), a tuit-o la fugă.

Pluspuam perfectul e mai des întrebuițat ca în alte părți. Rotacismele sunt foarte rari. Pe **n** nu-l elide între două vocale! Infinitivul

e adeseori neapocopat. Imperfectul se aude des. Perfectul tare (istoric, simplu) e în plină viață la frații din Banat. În aritul Almăj la timpul perfect au un fel de duplicație am *do* spus, am *doso* arat.

Mențin cu tărie la dublarea reflexivelor: m'am miratu-mă; se cântase-ră văduvele, risul ce m'am putut eu rîde, etc. [B. P. Hajdeu Românii Bănățeni, Bucur. 1896. Idem rev. „Traian“, București 1883, pg. 406-429. Idem Etymologicum Magnum Romaniae, Bucur. 1898, tom. III pg. 3097-3186; 3116; 3129 și pg. XXXIV; XXXVIII și la Addenda d'aici pg. XXXVII.

Din scrisul împăratului Constantin Porfiroghenitul († 959) apoi ne încredințăm, că substantivul nostru serv, se întrebuița în limba populației romanice din Balcani, cu articolul masculin **II**, postpus la plural; cum adecă îl avem până azi noi și Macedonienii, serbii și servii; cu semnificarea de slugă; apoi prin metonimă ca încălțăminte; deoarece slugii cei mai de jos aveau datoria de a trage și a curăți călțiunile precum și a spăla picioarele stăpânilor și a oaspeților.¹

Din fosilele grăirilor noastre, mai amintim, că ni se transmite o frântură din secolul al XI-lea, frântură tot din regiunea Balcanică. La analistul Kedrenos, e veșnică admonestarea militară comandată lapidar: „Vezeite tsasar“, Vedeți e împăratul! (cesarul) (Virgil Onițiu Din cele trecute vremi. Arad, 1912, pg. 11-13. Idem în ziarul „Românul“, Arad, (pseudonim V. Gil nr. 73 ex. 1911).

Cei cari cu răbdare și acribie de Benedictini dăltuiau norocos la unificarea limbii române, prin traducerea Bibliei lui Șerban Vodă, (1668, București) erau deplin conștienți, că cu limbajul „sui generis“, a Paliei, își împânzesc deabinelea toată monumentală lor operă, piatra unghiulară a vorbirii și scrierii literare unitare a neamului întreg, din patrie și diasporă; totuși nici măcar numai cu o cirtă nu destăinuiesc pe protagoniștii lor Bănățeni, cari cu o sută de ani și mai bine, tot cu aceeași, rară acribie trucidară din greu la temeluirea și sistematizarea limbii unificatoare de națiune!

Acest aport al fraților clerici de Caransebeș și Logoj, e platforma program (ca să mă folosesc de termen modern, din jurnalistică belicoasă de azi), al graiului nostru de pretutindena și deapurare.

1. Deja la clasicul comic Plautus, († 80 a. Xr.) dăm de figura metonimă, prin locuțiunea-i „Nomen est Omen“ Numele e semn; și invers!

Dânșii sunt cei mari patru zidari, meșterii tari, la „piatra cercată, prețioasă, piatra unghiulară, temelia solidă“, a „Sanctiunii Pragmatice“, „Tehnică Haghiografiei“ graiului ecumenic Daco-român, care azi și mâine sună și răsună, dela Neagra Mare, până la a Tisei în Dunăre vărsare!

„Dela Dumnezeu s'a făcut această și e minunată în ochii noștri“. (Ps, 118, 22; Isaia 8, 14; Mt. 21, 42; Mc. 12, 10; Lc. 20, 17; Fapte 4, 11; Rom. 9, 32-5; 1. Petru 2, 6-8).

Nu le reproșăm această inadvertență și omisiune, deoarece chiar ei înșiși, încât îi privește, nu ies din sfiosul anonim!

Dreptce pe vecie nu vom putea afla cu deplină certitudine, cinstitele lor obraze cari s'au nevoit la o muncă așa de însemnătoare, a plămuitului arhitipul hagiografic al vorbirii și al scrierii unitare și unificatoare de neam, resipit, ca făina orbului, în cele patru suflări ale vânturilor avane.

În jurul studierii, Bibliei laudate, s'au adoptat o gardă de condee dibace.

Ci mai per extensum și mai recent au desbătut chestia N. Iorga la Academia Română și profesorul secundar dl Constantin Solomon, în o cărțuie aparte. Cu toate anevoințele acestea, chestiunea a rămas „ad hoc sub indice, disputant doctores“.

De s'ar cuveni a mă pronunța și eu, nu aş zăbovi a da fără doară și poate, pe deaintregul Palmariul auctoratului exspatariului Nicolae Milescu! (Cârnul, Gramaticul 1714).

Altcum despre desbaterile multiple vechi și mai nouă a traducerii din 1688, cât și privitor despre Milescu, ca iscusit teolog universal — enciclopedic, vom veni în curând cu un comunicat mai complex!

Dr. Ștefan Pop

Dumnezeu este adăpostul și sprijinul nostru, un ajutor care nu lipsește niciodată în nevoi. De aceea, nu ne temem, chiar dacă s'ar sgu-
dui pământul și s'ar clătina munții în inima mărilor. (Ps. XLVI, 1-2).

Chemarea către preoțime a D-lui Dr. Petru Groza pentru combaterea urmărilor secetei

Ca fiu credincios al Bisericii străbune și ca unul care m'am străduiut ca în aceste vremuri de înnoire a orânduiriilor vieții obștești în toate sectoarele ei, Biserica și toate cultele să fie chemate a-și uni efortul lor cu efortul guvernului democratic, și să-și afirme prin aceasta vitalitatea și dragostea curată de popor, mă adresez slujitorilor altarelor tuturor cultelor țării, făcându-le chemarea de a sta alături de poporul greu încercat de năpasta secetei din anul acesta.

Fac apel la priceperea, la puterea lor de muncă și la patriotismul lor încercat, ca să-și mobilizeze toate puterile și să intre în bătălia pe care am declanșat-o pentru ajutorarea regiunilor bântuite de secetă.

Pâinea cea de toate zilele, trebuie nu numai cerută ci și câștigată și asigurată pe seama fiilor patriei.

În acest scop am înființat un Comandament unic sub președinția D-lui Ministru Prof. Univ. Traian Săvulescu, secretarul Departamentului Agriculturii.

Acest comandament, prin aparatul tehnic și prin toate mijloacele care i s'au pus la dispoziție, intră în acțiune generală pe țară, pentru ajutorarea celor loviți de secetă.

Cer tuturor slujitorilor altarelor din întreaga țară, să colaboreze cu organele acestui Comandament, să lăse la dispoziție prin ce pot, și să treacă imediat la acțiune chiar din proprie inițiativă, pentru combaterea urmărilor grave ale secetei.

Bătălia începută, este impusă de nevoile poporului, dar, ea va constitui și un examen hotărâtor pentru toți slujitorii altarelor, examen al cărui rezultat va fi apreciat după cuviință și cu dreptate de către guvern și de către popor.

București, 15 August 1946.

Președinte al Consiliului de Miniștri
și Ministru Ad-Interim la Departamentul
Cultelor

INFORMAȚII

Cercuri religioase. În 16 Aug. a. c. s'a ținut în Borlova. Sf. Liturghie a fost celebrată de următorul sobor: A. Lazăr-Zlagna, I. Semeniuc-Dalci, V. Filip-Rueni, S. Stanca-Borlova, Z. Boldea-Verciorova și I. Cocârlă-Zervești.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul Căm. Cultural de acolo, dirijat de harnicul inv. N. Boșețiu.

După sf. Liturghie a avut loc un concert religios.

În cadrul programului au vorbit preoții: A. Lazăr, președ. cercului, Z. Boldea, I. Cocârlă și S. Stanca.

Iar în 9 Sept. a. c. acelaș cerc religios „Valea Sebeșului” și-a ținut ședința în Verciorova.

Sf. Liturghie a fost celebrată de acelaș sobor.

Predica a rostit-o Pr. I. Cocârlă-Zervești. Iar în cadrul programului au mai vorbit Pr. A. Lazăr și V. Filip.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul „Oastei Domnului”, condus de inv. N. Boșețiu.

Reveniri la Ortod x'ie. În comuna Zlagna, datorită misionii tânărului preot A. Lazăr, au revenit la credința veche și adevărata umătorii bapțiști: E. Negrei cu soția sa Floarea și copiii Moise, Ana și Maria.

În cadrul unui larg capitol „Adevăr și lumină”, Dl. Ion Iorgovan tratează documentat în ziarul Iogojan „Răsunetul” despre Ortodoxia Iogojană și marile sale frământări în decursul veacurilor. — Să arătând cum s'a introdus unirea acolo, spune că nădăjducește în împreunarea celor două biserici unită cu cea ortodoxă întâia oară în Logoj unde este un curent deschis pentru aceasta, adevărându-se că „Nu-i Român ca Logojanu”. — Li dorim din suflet înapținerea speranței spre binele Neamului românesc.

† **Arhiepiscopul Dr. Sergu Bulgakoff,** profesor la institutul rus de teologie ortodoxă din Paris a încetat din viață.

Eruditul teolog este cunoscut la noi prin lucrarea sa „Ortodoxia” trad. de N. Grossu, în „Seria Teologică” Sibiu.

Noul comitet de conducere al Societății române de cântări și muzică din Caransebeș.

Adunarea generală a Societății române de cântări și muzică din Caransebeș, ținută la 8 Septembrie 1946 a ales următorul Comitet de Conducere: Președ. D. Sgăverdia, consilier eparhial, Vice președinte onorific Prof. A. Buțiu, Vice președinți activi: Insp. Șc. P. Jumaica și adv. D. Penciu, Secretar: G. Dalea, inspectorul realității eparhiale, Casier: Dr. C. Stârgu șef portarel, Econom: Gh. Mateaș comerciant, Arhivar: diac. D. Baloni, Stegar: P. Bria proprietar, Censori: V. Atanasescu și Gh. Bredureanu contabil, Dirijor: inv. Gh. Dobreanu, Juris consult: adv. I. Ognanovici, Membrii în comitet: Prof. M. Armaș, Dr. D. Jurca medic, Ing. Șt. Bornuz directorul comunității de avere, Pr. I. Câmpianu revizor eparhial, Pr. C. Pițigoi directorul Bibliotecii Diecezane, M. Pătrășcanu primarul orașului, B. Barbu primprețorul plasei Caransebeș, M. Nîmu meseriaș, S. Anfilă meseriaș, I. Dragomir funcționar, Prot. T. Roșca și Pr. T. Dobromirescu parohi în loc, prof. R. Cîrșic, V. Bugariu, I. Boeriu și D. Serafin funcționari, În comisia artistică: Preș. Prof. E. Rădescu, Membre: D-nele O. Sgăverdia, H. Gurgu, E. Costinescu, E. Andrei, E. Sintai și D-nii: A. Jucos, diacon catedral, I. Ianoșiu dir. c. f., și Gh. Bona funcționar.

Patriarhul Alexei al Moscovei a fost decorat pentru merite excepționale în timpul războiului cu ordinul „Drapelui Roșu”.

Gest regesc. M. S. Regele nostru Mihai I și M. S. Regina Mamă Elena au dăruit din recolta lor un vagon de grâu pentru regiunile infometate.

Febra pappataci este o nouă boală ivită și în părțile noastre, și răspândită prin insecta: Phlebotomus pappataci.

Apare la 4-6 zile după înfepătură având următoarele simptome: tremurături, calduri mari și dureri în membre. A e durată de 3 zile, nu lasă urme și nu este mortală.

Ne putem feri de insecta provocatoare purtând la noi substanțe cu miros ce le îndepărtează cum este camforul

Recoltă de grâu cum nu s'a mai pomenit în istoria Statelor Unite (America) a fost anul acesta.

În Bulgaria, plebiscitul pentru republică sau monarhie s'a încheiat cu următorul rezultat: Au votat, 4.100.000. Dintre cari pentru republică 3.801.000, pentru monarhie 179.175 și declarate nule 119.168.

În Grecia acelaș plebiscit a avut următorul rezultat: Pentru Rege au fost 1.019.201 voturi, din cele 1.394.677 voturi exprimate.

Inginierul român Paul Zottu din America a fost premiat cu premiul „The John Hyatt Award”, cupus dintr'o medalie de aur și 1000 dolari pentru o invenție în lucrările de încălzire care „a contribuit considerabil la caștigarea războiului...”

Cele peste 1500 mari personalități din America, cari au fost de față laudându-l pe el, ne-au adus apreciere și țării noastre.

Nouă abonamente la „Foaia Diecezană”.

Conform hotărîrii Cons. eparh. Nr. 3934 E. din ședința secțiilor unite dela 16 Iulie a. c., „Foaia Diecezană” se trimite fiecărui preot, pe lângă abonamentele oficiale și cele după demnitatea de membru al Adunării eparhiale.

Măsura a fost luată din cauza scumpetei lucrului, și când numai din abonamentele obișnuite nu se putea achita costul ei.

În felul acesta, fiecare preot contribuie personal cu o sumă modestă la continuarea apariției ei.

Indreptare. În Nr. 34—35 din 18 Aug. a. c. al „Foi Diecezane”, din greșală s'a scris în ultimele cuvinte din articolul „Cuvinte către Ostașii Domnului din Eparhia Caransebeșului” semnat de Dl. I. G. Oprișan „biserica ostășească” în loc de „Biserica strămoșească”.

PARTEA OFICIALĂ

Circulară

No. 4393 C./1946.

Suntem în pragul unui nou an școlar și ne vedem îndemnați să atragem din nou atenția C. Preoți, asupra misiunii pe care o au școlile primare.

Îi chemăm din nou să între cu toată demnitatea în templele de cultură ale Neamului nostru, apropiind învățătura Blândului Mântuitor de sufletul nevinovat al micuților școlari. Îi chemăm să muncească, alături de învățători, cu dragoste și zel pentru luminarea și zidirea sufletească a copiilor noștri. Pentru bunul mers al învățământului religios în școlile primare, îndrumăm C. Preoți să ia în considerare următoarele:

1. La începutul anului școlar, fiecare catihet va săvârși, ca și în anii trecuți, „Chemarea Duhului Sfânt”.
2. În bună înțelegere cu Directorul și învățătorii,

va stabili orarul, cuprinzând orele de Religie în zilele cele mai potrivite. Acest orar se va înainta, prin Oficiul protopopesc, în termen de 15 zile, la începerea cursurilor.

3. Fiecare catihet va ține regulat orele de religie, introducându-le în condica de prezență a școlii, în care va însemna și materia predată.

4. În clasă preotul-catihet se va prezenta *numai* în uniforma preotească (reverenda).

5. În școală, atât între învățători, cât și între elevi, va duce duhul blândității și al dragostei creștine.

Își va face lecțiile cu răbdare și blândete, amintindu-și mereu că este trimisul Domnului nostru Iisus Hristos, care a iubit atât de mult copiii.

6. Se va îngriji ca în fiecare clasă să fie o icoană și o candelă aprinsă. Pe pereții claselor se vor așeza tablouri religioase, care vor fi explicate, în cursul lecțiilor.

7. Întreg învățământul religios va fi cât mai intuitiv, influențând mai mult asupra vieții morale (asupra voinței) elevilor decât asupra intelectului lor.

8. Se va îngriji ca fiecare elev să-și aibe manualul sau de Religie și o carte de rugăciuni.

Manualele și cărțile de rugăciuni se vor comanda dela Consiliul eparhial prin Oficiul protopresbiteral, cât mai curând după începerea anului școlar.

9. După posibilități, preotul va organiza coruri de copii, solicitând pentru acest lucru și concursul învățătorilor. În orele de Religie catihetul va propune și cântarea bisericească. În fiecare parohie elevii să știe a cânta raspunsurile liturgice unison. Prin aceasta se deprind copiii a participa activ la serviciile divine.

10. Li se va explica elevilor toate momentele din Liturghie și semnificația celorlalte slujbe care se oficiază în biserică.

11. Preotul catihet să solicite concursul învățătorilor la conducerea elevilor la biserică. Învățătorilor să li se dea loc de cinste în strana.

P. C. Părinți Protopopi vor controla executarea acestor dispoziții. Până la finele lunii Octomvrie a. c. vor înainta raport Consiliului eparhial, arătând situația învățământului religios în școlile primare, orarul înaintat de Oficiile parohiale și numărul manualelor de Religie necesar în fiecare protopopiat.

Caransebeș, la 10 Septemvrie 1946.

Episcop:
† VENIAMIN

Consilier referent:
Prot. Dr. Marcu Bănescu

Comunicat

Din diferite părți ne-a venit știrea că încercații membrii ai Oastei Domnului din eparhia noastră, au plănuit să facă Prea Sfințitului nostru Episcop Veniamin, în ziua de 14 Octomvrie, o mare manifestație de dragoste la reședința episcopescă. Prin acest act prea frumos, membrii Oastei Domnului au voit să răspundă, cu aceeași dragoste, vizitelor pe care P. S. Sa le-a făcut ostașilor. Apreciam această hotărîre, dar suntem siliți să comunicăm bunilor noștri ostași că în această zi (14 Octomvrie a. c.) P. S. Sa nu va fi la reședință ci va fi pe drumurile eparhiei, având a sfinți două biserici (în Bătești și Surducul-Mic).

De aceea rugăm organizațiile Oastei Domnului să amâne acest lucru până la o dată care se va comunica la timp.

Intrucât „ostașii” doresc să vadă cât mai des pe Prea Sfințitul nostru Arhiepiscop, îi invităm să ia parte la slujbele pe care P. S. Sa le face în diferite parohii, cu prilejul vizitațiilor canonice.

Președinte,
Prot. Dr. M. Bănescu

Secretar,
Pr. I. Câmpeanu

Concurs

Nr. 4199 B. 1944.

Ministerul Cultelor a prevăzut pe exercițiul bugetar 1946/47 pentru studenții dela Academia noastră teologică 8 burse a Lei 60.000 lunar.

Pentru conferirea acestor burse se publică concurs, cu termen până la 15 Octombrie a. c.

Toți doritorii a primi vre-una din aceste burse să-și înainteze cererile lor până la data de mai sus, prin Rectoratul Academiei teologice, anexând la cerere certificatul comunal, vizat de către Oficiul parohial, despre averea ce o are petentul și părinții lui.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută în 30 August 1946.

Episcop: **† VENIAMIN**   Consilier referent: **Prot. Ic. Sfor R. G. Ancușa**

Comunicat

CALENDARUL ROMÂNULUI pe anul 1947 apare zilele acestea.

C. Preoți sunt rugați să-l recomande credincioșilor noștri ca în fiecare an.

Calendarele se vor expedia prin Of. postal, în fiecare parohie.

Se pot ridica și personal de C. Preoți sau de alte persoane încredințate de preot.

Prețul unui exemplar se va comunica la expediția calendarului.

Invităm C. Preoți să-și dea toată silința pentru a distribui cât mai multe calendare cu convingerea că, prin aceasta, își fac o datorie culturală și misionară.

Consiliul eparhial

PARCHETUL TRIBUNALULUI CARANSEBEȘ

Petiția D-lui Mnohoditnei Mihai către Domnul Primprocuror al Tribunalului Caransebeș.

DOMNULE PRIMPROCUROR,

Subsemnatul Mnohoditnei Mihai, agricultor, domiciliat în Caransebeș (Str. Orșovei No. 8), respectuos Vă rog să dispuneți a se efectua cercetările pentru a se

reconstitui actul meu de căsătorie, priv. la încheierea căsătoriei mele cu soția mea Constantinuic Ghizela, în comuna Stănești de sus, (jud. Storojineți), în ziua de 6 Noembrie 1938, precum și a actului de naștere al fiului meu Mnohoditnei Anton, născut din căsătoria noastră în comuna Costești (jud. Storojineți), în ziua de 18 Septembrie 1941 din părinții Mihai și Ghizela Mnohoditnei.

Ca martori propun pe Constantinuic Mihai (fratele soției mele) și Mnohoditnei Dumitru (fratele meu), de ocupațiune croitori, domiciliați în comuna Bethausen, jud. Severin, — rugându-Vă ca în conformitate cu dispoz. cuprinse în art. 4 din Legea No. 889 publ. în M. O. No. 295 din 14 XII 1940 să binevoiți a da delegație D-lui Notar al comunei Bethausen ca să culcagă datele necesare și să procedeze la ascultarea acestor martori.

În urma cercetărilor ce se vor efectua cu onoare Vă rog să binevoiți a dispune trimiterea dosarului Tribunalului Caransebeș, pentru reconstituirea actului meu de căsătorie și a actului de naștere al fiului meu minor în conformitate cu Legea No. 889/1940.

Caransebeș, la 11 Septembrie 1940.

Iulian Draghici

advocat
Caransebeș
martor-redactor

Cu toată stima:

Mnohoditnei Mihai
domiciliat în Caransebeș

Noi, Primprocuror-Şef al Tribunalului Caransebeș, în conformitate cu dispozițiunile art. 3 din Decretul-Lege No. 4062 din 1940, referitor la reconstituirea actelor de stare civilă a refugiaților din 14 Decembrie 1940, invităm autoritățile și persoanele care dețin extractul sau înscrieri cu privire la actul de căsătorie și de naștere, a căror reconstituire se cere prin petițiunea de mai sus, să le depună de urgență la parchetul Tribunalului Caransebeș.

Procuror-Şef: **ss. V. Barbier**

No. 6416 din 12 Septembrie 1946.

ANUNȚ

Croitoria „Lumii Elegante”

confeționează tot felul de costume, paltoane, pardisic de damă și bărbătești, cu un preț convenabil și la timp.

Aurel Martin

Caransebeș str. Episcop Popasu No. 19

„Din Istoria Banatului Severin” de Patriciu Drăgălina

3 volume legate launloc în suma de **60.000 lei**.
Se află la Prof. Lucian Costin în Caransebeș.